

SOLTVADKERT TELEPÜLÉSFEJLESZTÉSI KONCEPCIÓJA

TARTALOMJEGYZÉK

Bevezetés

1. JÖVŐKÉP

- 1.1. A település jövőképe a társadalmi, gazdasági, táji, természeti és épített környezetre vonatkozóan
- 1.2. A településfejlesztési elvek rögzítése

2. CÉLOK

- 2.1. A település átfogó fejlesztését szolgáló célok megvalósítása
- 2.2. Részcélok és beavatkozások területei egységének meghatározása
 - 2.2.1. A jövőkép, a településfejlesztési elvek, az átfogó cél és a részcélok kapcsolata
 - 2.2.2. A fejlesztési célok értelmezése az egyes településrészekre

3. KIINDULÓ ADATOK A TOVÁBBI TERVEZÉSI FELADATOKHOZ

- 3.1. A stratégiához és a településrendezési eszközök készítéséhez szükséges társadalmi, gazdasági és környezeti adatok meghatározása
- 3.2. A meghatározott területigényes elemek alapján, javaslat a műszaki infrastruktúra fő elemeinek, térbeli rendjének és a terület-felhasználásra irányuló településszerkezeti változtatásokra
- 3.3. Az örökségi értékek és a védettség bemutatása, javaslatok az örökség védelmére és az örökségi érték alapú, fenntartható fejlesztésre

4. A MEGVALÓSÍTÁS ESZKÖZEI ÉS AZOK NYOMON KÖVETÉSE

- 4.1. A koncepció megvalósítását szolgáló eszköz- és intézményrendszer
- 4.2. Javaslat a koncepció és a változások nyomon követésére, a felülvizsgálat rendjére

BEVEZETÉS

Az épített környezet alakításáról és védelméről szóló 1997. évi LXXVIII. törvény értelmében a településfejlesztési koncepció hosszú távra rendszerbe foglalja az önkormányzat településfejlesztési szándékait, ennek keretében az adottságok és összefüggések figyelembevételével meghatározza a település jövőképét, javaslatot tesz a helyi környezet, társadalom, gazdaság és infrastruktúra átfogó fejlesztésére, illetve a műszaki, az intézményi, valamint a táji, természeti és ökológiai adottságok fenntartható hasznosítására.

A törvényi meghatározás alapján a településfejlesztési koncepció lényege a település hosszú távú fejlesztési elképzeléseinek rendszerbe foglalása. Feladata olyan koherens, valós igényekre támaszkodó célrendszer kialakítása, amely hosszabb időtávra irányt mutat az önkormányzatnak a település fejlesztésével kapcsolatos döntések meghozatalában. Meghatározza azokat a beavatkozási pontokat, amelyek a kitűzött célok eléréséhez vezetnek, és elősegíti a fejlesztések összehangolt megvalósulását.

1 JÖVŐKÉP

1.1 A település jövőképe a társadalmi, gazdasági, táji, természeti és épített környezetre vonatkozóan

Soltvadkert jövőképe a fejlődés irányait és prioritásait megjelölő hosszú távú célkitűzés. A település társadalmi, gazdasági és földrajzi adottságira épít, magában foglalja az önkormányzat fejlesztési szándékait és előrevetíti a potenciális fejlődési lehetőségeket. Az értékek, érdekek, szándékok egymással harmonizáló egységére törekszik, amivel minden érdekelt azonosulni tud. Motiváló erejű, vonzó, megvalósítható állapotot körvonalaz, mely kijelöli, hogy Soltvadkert milyen településsé szeretne válni 2030-ra.

Soltvadkert jövőképe

Soltvadkert egy közvetlen hangulatú, pezsgő életű, összetartó kisváros, ahol megvan a kellő elkötelezettség, innovációs készség és lokálpatriotizmus ahhoz, hogy az adottságait továbbfejlesztve a minőségi borkultúra és a családközpontú kikapcsolódás elismert helye legyen a térségben.
--

A települési jövőkép részletesebb kibontása:

1.1.1 A település térségi kapcsolatainak jövőképe

Soltvadkert szoros kapcsolatokat ápol a szomszédos önkormányzatokkal és mindazon gazdasági szereplőkkel és társadalmi szervezetekkel, melyek a térség kiegyensúlyozott fejlődése érdekében az együttműködésben érdekeltek és közös fejlesztésekben gondolkodnak. Mind az önkormányzatok, mind a gazdasági szereplők között növekszik a kooperáció, előtérbe kerül egymás érdekeinek kölcsönös figyelembe vétele, a szinergiákból adódó lehetőségek kihasználása. Összehangolt fejlesztési projekteket és közös marketing kampányok indulnak, a turisztikai szervezetrendszer fejlesztése is térségi alapon zajlik.

1.1.2 A helyi gazdaság és megélhetés jövőképe

Soltvadkerten tovább erősödik a már kialakult több lábbon álló, diverzifikált gazdasági szerkezet. A helyi vállalkozások sikerrel pályáznak az Európai uniós és hazai fejlesztési forrásokra, hatékonyan használják fel azokat, ezáltal javul a versenyképességük és a munkaerő megtartó képességük.

A feldolgozóipari tevékenység és a szolgáltatói szektor mellett dinamikusan fejlődik a soltvadkerti bortermelés. A helyi családi borászatok és a hatékony marketing tevékenységek révén komoly turisztikai tényezővé váló borturizmus a gazdaság meghatározó részévé válik. A város – megfelelő alpinfrastruktúrával, színvonalas közszolgáltatásokkal, vállalkozásbarát ügyintézással – vonzó gazdasági környezetet biztosít a vállalkozások számára, ami ösztönzően hat a vállalkozások fejlődésére.

Fokozatosan növekszik az igény a jó minőségű helyi termékek és szolgáltatások iránt, ami elősegíti a helyi kisvállalkozások és kistermelők megerősödését.

A kisvárosi lépték következtében korlátozottak ugyan a helyi munkalehetőségek, azonban a szomszédos városok közelsége, illetve bizonyos foglalkozások esetén a távmunka lehetősége kiszélesíti megélhetési lehetőségek spektrumát.

A helyi munkalehetőségek bővülése, a helyi vállalkozások megerősödése és a kedvező ingázási lehetőségek együttesen jó alapot nyújtanak a soltvadkerti családok stabil megélhetéséhez.

1.1.3 A természeti és épített környezet jövőképe

A várost rendezett épített környezet és gondozott kultúrtáj jellemzi. A szőlőtermesztés és tájhasználat a környezeti fenntarthatóság figyelembevételével zajlik. Folytatódik a közösségi épületek korszerűsítése és lendületet vesz a magánházak megújulása. Az átmenő forgalomtól mentesített városközpont a közösségi élet új színterévé válik. A Vadkerti-tó környéke megőrzi üdülőterületi karakterét, miközben egyre színvonalasabb környezetet kínál a pihenni vágyóknak. Az önkormányzati intézményekben meghonosított környezettudatos szemléletét a lakosság és a gazdálkodók között is fokozatosan teret nyer. A felújított, karban tartott épületek, a parkosított központ, a fásított lakóutcák és szőlőművelésű táji vonzó összképét teremti meg a települési környezetnek.

1.1.5 A népesség alakulásának jövőképe

A lakosság szám stabilizálódik. Egyre nagyobb számban maradnak helyben a fiatalok, akik perspektívát és pozitív jövőképet látnak a városban. Ugyanakkor a betelepülők számára is egyre vonzóbbá válik a város.

1.1.6 Életkörülmények jövőképe

Soltvadkert kellemes, élhető és kisvárosias életkörülményeket biztosító település, ahol magas színvonalú és sokrétű szolgáltatások állnak a lakók rendelkezésére. Színvonalas oktatási-nevelési munka, változatos kulturális és szabadidős szolgáltatások, fejlett egészségügyi alapellátás, szükségletekre reagáló szociális ellátás, ügyfélbarát közigazgatás jellemzi a várost.

1.1.7 A társadalmi és közösségi élet jövőképe

Soltvadkert nyitott, befogadó és szolidáris helyi közösséggel rendelkezik, ahol erős az összetartozás érzése. A várost aktív közösségi élet, változatos kulturális programkínálat, sokrétű sportolási és szabadidő eltöltési lehetőségek jellemzik. Az itt élő emberek nemcsak igénylik a közösségi eseményeket, hanem a számos civil szervezet révén aktívan részt is vesznek azok szervezésében és megvalósításában, és jól érzik magukat a településen.

1.2 A településfejlesztési elvek rögzítése

A településfejlesztési elvek olyan módszerek, elvárások és kritériumok, amelyek a településfejlesztés és -tervezés minden területére hatással vannak. Érvényesítésükre a célrendszer meghatározásánál, a megvalósítást szolgáló eszközök és intézkedések kialakításánál és a konkrét beavatkozások végrehajtásánál egyaránt figyelni kell, hogy a fejlődés hatása minden téren tartós és harmonikus legyen.

1.2.1 Integrált megközelítés

Egy összetett társadalmi-gazdasági probléma rendszerint nem oldható meg egy-két célzott fejlesztéssel. A település társadalmi, gazdasági, környezeti dimenziói egymással szorosan összekapcsolódnak, ezért az egyes településfejlesztési beavatkozások csak integrált megközelítéssel lehetnek igazán hatékonyak. A pontszerű fejlesztések helyett, a komplex, egymással szinergikus hatással bíró fejlesztéseket kell előtérbe helyezni. Azok a beavatkozások tekinthetők sikeresnek, amelyek kedvező irányba mozdítják a többi terület folyamatait is, amelyek egyszerre járulnak hozzá a település fizikai, társadalmi, gazdasági, környezeti és műszaki környezetének fejlődéséhez. Ehhez olyan összetett gondolkodásra és tervezési szemléletre van szükség, amely figyelembe veszi a különböző irányultságú fejlesztések egymást feltételező és egymást erősítő összefüggéseit, és azokat a helyi közösséggel, környezettel összhangban próbálja megvalósítani.

1.2.2. Fenntartható településfejlesztés

A településfejlesztés hosszú távú folyamat, ahol az erőforrásokkal való takarékoság és a környezeti terhelés csökkentése nélkülözhetetlen ahhoz, hogy a fejlesztési döntések ne csak rövid, hanem tartós eredményekkel járhassanak. A fenntartható fejlődés egyaránt jelent környezeti, gazdasági és társadalmi fenntarthatóságot. A környezeti fenntarthatóság elsősorban az épületek energiahatékonyságának javítását, megújuló energiák használatát, a tájjelleget megőrző mezőgazdasági művelést, az ésszerű hulladék- és vízgazdálkodást foglalja magában. A gazdasági életben a több lábbon álló gazdasági szerkezet, a helyi erőforrások mobilizálása, az egymásra épülő, egymás tevékenységét kiegészítő vállalkozások biztosíthatnak fenntartható fejlődést. Társadalmi értelemben vett fenntarthatóságról akkor beszélhetünk, ha a fejlesztések valós és széleskörű lakossági igényeket elégítenek ki, ha az életkörülmények tartós javítását, a közösségi összetartozás erősítését vagy a szociális felzárkózást szolgálják.

1.2.3 Adottságokra épülő, hatékony fejlesztések

A hatékonyság érdekében törekedni kell a meglévő erőforrások (pl. kihasználatlan ingatlanok, helyi termelési tapasztalatok) kihasználására és a hosszú távú (több költségvetési és tervezési ciklust átívelő) gondolkodásra. A beruházási költség mellett a fenntartás, működtetés költségeivel, s a fejlesztések hosszú távú hatásaival is kalkulálni kell. Előnyben kell részesíteni azokat a fejlesztéseket, ahol az önkormányzat aktív partnerekkel (tulajdonosok, fejlesztők) tud együttműködni.

1.2.4. Közösségi szemlélet és partnerség

A településfejlesztési folyamat valamennyi szakaszában (tervezés, megvalósítás és fenntartás) érvényesíteni kell a közösségi szemléletet, a széles körű partnerség biztosítását, hiszen egy-egy fejlesztés csak valós lakossági igény és megfelelő lakossági támogatás mellett érheti el célját.

A közösségi tervezés lehetőséget ad a településfejlesztési elképzelések széles körű megismerésére, véleményezésére, a helyi közösségek tervezésbe és megvalósításba történő bevonására.

A közösségi tervezés megvalósítása a település társadalmi kohézióját is növeli, hozzájárul a civil szféra erősödéséhez, a helyi identitás kialakulásához, s áttételesen a település népességmegtartó erejének növeléséhez is.

2. A JÖVŐKÉPET MEGHATÁROZÓ CÉLOK

A település jövőképe a településfejlesztési elveken nyugvó (átfogó és rész)célok összehangolt megvalósításával válik elérhetővé.

A településfejlesztési célok egymásra épülő rendszert alkotnak. Az átfogó célok komplex, hosszú távú célkitűzések, melyek a jövőkép eléréséhez vezető fejlődés fő irányait fogalmazzák meg. A megvalósítás konkrét feladatait az átfogó célokon belül meghatározott részcélok tartalmazzák.

2.1 A település átfogó fejlesztését szolgáló célok meghatározása

A jövőkép megvalósítása érdekében hat átfogó cél kerül meghatározásra, amelyek a település hosszútávú fejlődésének alappillérét jelentik. Az átfogó célok nem értelmezhetőek egymástól elkülönülve: együtt, összehangoltan kell épülniük annak érdekében, hogy a kitűzött célok megvalósulása a lehető legsikeresebben megtörténjen.

A jövőkép elérését szolgáló átfogó célok:

- 1. A szőlő- és borkultúra szerepének erősítése**
- 2. A turizmus és rekreációs lehetőségek fejlesztése**
- 3. A több lábon álló, helyi beágyazottságú gazdaság előmozdítása**
- 4. A települési komfort és életminőség javítása**
- 5. A közösségi élet fejlesztése, a helyi kötődés erősítése**
- 6. Együttgondolkodás és együttműködés a szomszédos településekkel**

Az átfogó célok tartalmi kifejtése:

1. A szőlő- és borkultúra szerepének erősítése

Komoly presztízst jelent a város számára, hogy a „Soltvadkerti” név termőhelyi oltalom alatt álló eredetmegjelölést kapott az Európai Unióban. Ez azonban nemcsak dicsőség, hanem felelősség is. El kell érni, hogy a „Soltvadkerti” megjelölés márkanevként is tudatosuljon a vásárlókban. A hírnév csak a borok kiváló minőségének fenntartásával érhető el. A jó minőségű borok mellé pedig a borházak révén magas színvonalú kiegészítő szolgáltatásokat kell nyújtani.

A borkultúra jóval többet jelent mint a bor előállítása. Minden olyan tevékenységet magában foglal, ami végigkíséri a szőlő útját a tőkétől a borospohárig. Itt már nem pusztán az előállított bor jelenti az értékesíthető terméket, hanem a bor előállítása és fogyasztása köré „szótt mítosz” és életérzés válik termékké.

2. A turizmus és a rekreációs lehetőségek fejlesztése

Soltvadkert a turisztikai szolgáltatások terén jelentős fejlődésen ment keresztül az utóbbi években, de ahhoz hogy minél szélesebb látogatóközönséget tudjon megszólítani, a turisztikai lehetőségek köre és minősége tovább fejleszteni.

A Vadkerti strand színvonalas környezetet biztosít a fürdőzésnek és számos kiegészítő szolgáltatással rendelkezik. A település adottságai azonban további lehetőségekkel

szolgálnak a turisztikai kínálat bővítésére: pl. termálturizmus, borturizmus, gasztronómia turizmus, családi programok.

A termálfürdő feltételei adottak („bejáratott” tóparti helyszín, bevizsgált termálkút), de jól kell pozicionálni a fürdő szolgáltatásait, hogy ne jelentsenek konkurenciát a környék termálfürdői, hogy tudjon valami egyedit, valami „vadkertit” nyújtani.

A termálfürdő magasabb színvonalú szolgáltatásait a szálláshelykínálat fejlesztésének is követni kell, ezzel is hozzájárulva a szolgáltatások jobb kihasználásához.

Sok kisgyermekes család üdül a tó mellett. Számukra olyan rekreációs tevékenységek és programok színesíthetik a szabadidő eltöltési lehetőségeket, amelyek kifejezetten a gyerekek érdeklődést, mozgásigényét és kalandvágyát hivatottak kielégíteni.

A tóparti pihenéshez jól kapcsolhatók a városban megrendezett kulturális programok.

A fürdőzés után jól esik egy esti séta a városban, belecsöppenve egy utcai rendezvény színes kavalkádjába.

A turizmus minőségi fejlesztéséhez elengedhetetlen, hogy az összes érintett szereplő bevonásával, összehangolt, egységes stratégia alapján történjen. Különben az egyes fejlesztések „elbeszélnek” egymás mellett és csupán kihasználatlan torzók maradnak. Szintén fontos feltétel a kiválasztott célközönség megszólítására képes, hatékony marketing tevékenység.

3. A több lábon álló, helyi beágyazottságú gazdaság előmozdítása

Az ipari vállalatoktól a mezőgazdasági kistermelőkig terjedő helyi gazdaságnak nagy szerepe van a Soltvadkerten élők megélhetésének biztosításában. Minél sokszínűbb a helyi gazdaság, és minél jobban kötődik a település hagyományaihoz, természeti, társadalmi adottságaihoz, annál kevésbé sebezhető, és ezáltal hosszútávon is tervezhető életperspektívát jelent a helyi családoknak. Stabil jövőképet vetít előre, ami maradásra, letelepedésre és persze vállalkozásra, innovációra ösztönzi az embereket. A hagyományok és adottságok mellett fontos az önkormányzat által biztosított vonzó gazdasági környezet, ami előmozdítja a fejlesztési elképzelések megvalósítását.

4. A települési komfort és életminőség javítása

A komfortos, minőségi életkörülményeket elsősorban a település által nyújtott szolgáltatások sokszínűsége és színvonala, valamint a település környezeti minősége (épületek, utcák, terek állapota) határozza meg.

Alapvető szerepe van ebben a település intézményeinek (óvoda, iskola, orvosi rendelők, posta, polgármesteri hivatal, rendőrség). Az ott folyó munka színvonala és a kulturált szolgáltatási környezet (intézmények állapota, felszereltsége, az ügyfélfogadás körülményei) a lakóhelyi (élet)minőség fontos feltétele.

A település otthonosságának az érzetét, nagy mértékben befolyásolja a közterületek állapota, használatuk módja és a zöldfelületek jellege. A településkép vonzóbbá tétele az épületek felújításával, a közterületek és zöldterületek minőségi fejlesztésével érhető el. Ennek során célszerű egységes települési arculat kialakítása (utcabútorok, buszmegállók, zöldterületek). A minőségi zöldfelületi rendszer ismérve a folyamatos gondozottság, a növényállomány tekintetében pedig az összehangoltság.

Az ápolott, rendezett településkörnyezet kedvező benyomást kelt a látogatókban is, így egyben marketing elemként is működik.

5. A közösségi élet fejlesztése, a helyi kötődés erősítése

A településhez fűződő érzelmi kötelék legfontosabb elemei az aktív közösségi kapcsolatok, az élő települési hagyományok, valamint az ezeket fizikailag megtestesítő közösségi terek és helyszínek.

A közösségi kapcsolatokat leginkább a sokszínű közösségi élet képes elmélyíteni. Ahhoz, hogy a lakosság minél szélesebb körét sikerüljön megszólítani és bevonni a helyi közösségi életbe, gazdag programkínálatra és lelkes szervezők jelenlétére van szükség. Kiemelt szerepet kapnak ebben a munkában az önkormányzat oktatási és kulturális intézményei, a helyi civil szervezetek, de nem szabad elfeledkezni a különféle életkor és érdeklődési körük mentén szerveződő kisközösségekről sem. A közösségi élethez olyan, találkozási pontként szolgáló közösségi terek szükségesek (akár intézményi szinten, akár szabadtéren), amelyek alkalmasak kapcsolatépítésre, közösségformálásra.

A helyi identitástudat erősítésének további lehetősége a helyi hagyományok, szokások felélesztése, az ezekhez kapcsolódó programok, rendezvények szervezése.

Az embereket összehozó közösségi események és a helyi hagyományok ápolása az elszigeteltebb társadalmi csoportok (idősek, egyedül állók, szociálisan rászorulóknak) integrációja szempontjából is fontos, mivel ezáltal a közösség részének érezhetik magukat.

6. Együttgondolkodás és együttműködés a szomszédos településekkel

A településhatárokon túlmutató hatású (infrastrukturális, turisztikai stb.) fejlesztési elképzeléseket az érintett településekkel össze kell hangolni. Az együttműködésben kölcsönös előnyök rejlenek. Ennek kihasználása teszi igazán sikeressé a közös projekteket. A közös gondolkodás és közös cselekvés pedig elmélyíti a települések közötti emberi, intézményi és gazdasági kapcsolatokat.

2.2 Részcélok és a beavatkozások területi egységeinek meghatározása

Soltvadkert fejlődésének fő irányait kijelölő átfogó célok az alábbi részcélok illetve konkrét fejlesztési elképzelések segítségével valósíthatók meg:

1. Átfogó cél: A szőlő- és borkultúra szerepének erősítése a fenntartható, környezettudatos tájhasználat megvalósítása, az ökoturisztikai potenciál kihasználása

Részcélok és tervezett projektek:

- A szőlőtermesztés presztizsének előmozdítása, a szőlőtermő területek megőrzése.
- A szőlőfeldolgozás és borkészítés technológiai hátterének fejlesztése.
- A feltörekvő családi borászatok részéről további, a borkultúrát igényes környezetbe emelő, minőségi szolgáltatást nyújtó borházak létesítése.
- Borászati kiállítás illetve múzeum létrehozása, ahol bemutatásra kerülhetnek a hagyományos szőlőtermesztési és borkészítési módok, eszközök, és a látogató megismerkedhet a helyi szőlőtermesztés és borkészítés történetével.
- A soltvadkerti borokat népszerűsítő professzionális marketingtevékenység folytatása.

A Soltvadkerti határ természetileg legértékesebb részei – a buckaközi laposok nedves gyepterületei és – sérülékeny, törékeny ökoszisztémák. Egyaránt érzékenyek a melegedés irányába mutató éghajlati változásokra és az emberi tevékenységre. Mivel törvényi védelmet nem élveznek, könnyen átvehetik a helyüket a telepített erdők. Eltűnésükkel azonban nemcsak a helyi természeti értékek köre szűkül drámaian, hanem a táj legjellegzetesebb karakterelemei vesznek el visszafordíthatatlanul. Ezért fontos, hogy a táj mezőgazdasági hasznosítása (Bács-Kiskun megye Klímastartégia 2018-2030 dokumentum ajánlásait is figyelembe véve) környezettudatos módon, fenntartható szemlélettel történjen.

Specifikus célok / tervezett projektek:

- A mozaikos tájszerkezet megőrzése.
- Az egybefüggő természeti területek szétagolódásának és felmorzsolódásának megakadályozása.
- A vízmegtartás-vízvezetés összetett feladatának körültekintő megoldása.

2. Átfogó cél: A turizmus és a rekreációs lehetőségek fejlesztése

Részcélok és tervezett projektek:

- A meglévő termálkút mellett termálfürdő kialakítása.
- A termálfürdőhöz kapcsolódva magánfejlesztői beruházásban többszintes apartmanházak építése.
- A Vadkerti-tó Kemping infrastrukturális korszerűsítése.
- A kemping területén önkormányzati apartmanházak (faházak) építése.
- A kemping melletti szabad területen további szállásépület építése.
- Rendezvényház építése (magánfejlesztő beruházásban a tó mellett, vagy alternatívaként – önkormányzati beruházásban – a település déli részén, a záportározó körül tervezett rekreációs területhez kapcsolódva).
- A záportározó körül szabadidős és sportterület kialakítása (szabadtéri fitness eszközök elhelyezése, futókör kialakítása).
- A híres cukrászda és az igényes borházak mellé a helyi gasztronómiai kínálat felzárkóztatása (színvonalas étterem nyitása a településen).
- Gyerekek lovagoltatását, lovas oktatását lehetővé tevő tanya/farm létrehozása, amely kiegészítő programot biztosít az itt nyaraló családoknak.
- Soltvadkert értékeit, nevezetességeit, szabadidő eltöltési lehetőségeit bemutató turisztikai kiadvány készítése.
- A helyi nevezetességek és turisztika célpontok elérhetőségét (egyúttal marketing célzatú népszerűsítését) egységes megjelenésű eligazító táblák kihelyezésével segíteni.
- A kereskedelmi szálláshelyek számának növelése.

3. Átfogó cél: A több lábbon álló, helyi beágyazottságú gazdaság előmozdítása

Részcélok és tervezett projektek:

- Rendszeres együttműködés kialakítása az önkormányzat és a településen jelen lévő meghatározó vállalkozások között (pl. közös pályázatok beadása, települési rendezvények szponzorálása).
- A helyi gazdasági élet szereplői közötti informális kapcsolatok erősítése kötetlen gazdasági programok, szakmai fórumok, gazdaestek szervezésével.
- A családi gazdaságok fejlődésének előmozdítása érdekében a helyi piac és a helyi termékek népszerűsítése a lakosság körében.
- Aktív településmarketing tevékenység folytatása: Soltvadkert nevével fémjelzett termékek szélesebb körben történő megismertetése.

4. Átfogó cél: A települési komfort és életminőség javítása

Részcélok és tervezett projektek:

- Az alapellátást nyújtó önkormányzati intézmények infrastruktúrájának és szolgáltatásainak folyamatos, a kor követelményeit szem előtt tartó fejlesztése
- A települést elkerülő út megépülését követően egybefüggő, összehangolt közterületi és zöldfelületi rendszer kialakítása a városközpontban.
- Rendezvénytér kialakítása az iskola mellett.

- A záportározó körül parkosított környezettel rendelkező szabadidőközpont és pihenőpark kialakítása, ezáltal jelentős kiterjedésű zöldterülettel gazdagítva a várost.
- A záportározó mellett új sportcsarnok építése.
- Egységes utcafásítással a településkép rendezettségének növelése.
- A lakosság szűkebb-tágabb környezete iránt érzett felelősségérzetét erősítő programok, akciók szervezése (pl. a legszebb előkertek díjazása, közös faültetés stb.).
- A külterületi dűlőutak rendszeres karbantartása.

5. *Átfogó cél: A közösségi élet fejlesztése, a helyi kötődés erősítése*

Részcélok és tervezett projektek:

- Az eddig minden második évben megrendezett szüreti fesztivál évenkénti megrendezése.
- A korábbi borfesztivált Soltvadkerti Bor- és Gasztronap néven egy sokrétűbb, gazdagabb programkínálatú, városközponti helyszínen megtartott rendezvényé fejlesztése.
- A család minden tagját – gyerekeket, szülőket nagyszülőket – összehozó családi programok (családi sportnap, családi majális) szervezése.
- Hagyományőrző Estek keretében feleleveníteni a helyi hagyományokat, az ősi mesterségeket.
- A gyerekek helyi kötődését erősítő, a település hagyományait, a táj értékeit megismertető programok, foglalkozások és szakkörök beemelése az óvodai és iskolai nevelésbe.
- Önszerveződő kisközösségek (pl. klubok, szakkörök, olvasóköri stb.) létrehozásának ösztönzése.
- A helyi civil szervezetek munkájának támogatása.

6. *Átfogó cél: Együttgondolkodás és együttműködés a szomszéd településekkel*

Részcélok és tervezett projektek:

- A térség településeivel közös turisztikai programcsomag összeállítása.
- Közös pályázatok (pl. infrastrukturális fejlesztések, oktatási-nevelési programok).
- A térség fejlődését érintő kérdésekben egységes álláspont kialakítása.
- Az adottságoknak és az intézményi ellátottságnak megfelelő feladatmegosztás, specializálódás az oktatás, szakképzés, egészségügyi és szociális ellátás egyes területein.
- Kistérségi sportnap szervezése (évente más-más városban).

Soltvadkert településfejlesztési koncepciójának átfogó céljai egy olyan település és lakóhelyi közösség jövőjének építését szolgálják, mely támaszkodik ugyan a környező városok közelségére, de önálló identitással rendelkezik, a városhoz képest saját hozzáadott értékkel bír, vonzó életteret biztosít.

2.2.1. A jövőkép, a településfejlesztési elvek és az átfogó célok kapcsolata

A koncepció célhierarchiáját a települési jövőkép, az átfogó és részcélok rendszere, valamint a településfejlesztési elvek összessége alkotja.

Soltvadkert jövőképe
Soltvadkert egy közvetlen hangulatú, pezsgő életű, összetartó kisváros, ahol megvan a kellő elkötelezettség, innovációs készség és lokálpatriotizmus ahhoz, hogy az adottságait továbbfejlesztve a minőségi borkultúra és a családközpontú kikapcsolódás elismert helye legyen a térségben.

A jövőkép elérését szolgáló átfogó célok					
A szőlő- és borkultúra szerepének erősítése	A turizmus és rekreációs lehetőségek fejlesztése	A több lábon álló, helyi beágyazott-ságú gazdaság előmozdítása	A települési komfort és életminőség javítása	A közösségi élet fejlesztése, a helyi kötődés erősítése	Együtt-gondolkodás és együtt-működés a szomszédos településekkel

A célok megvalósítása során érvényesítendő településfejlesztési elvek
Integrált megközelítés
Fenntartható településfejlesztés
Adottságokra épülő, hatékony fejlesztések
Közösségi szemlélet és partnerség

2.3 A fejlesztési célok értelmezése az egyes településrészekre

A települési funkciók és a települési karakter alapján Soltvadkerten három településrész különíthető el, amelyek eltérő jellegük miatt eltérő fejlesztési megközelítést kívánnak: a központi belterület, a Vadkerti-tó melletti üdülőövezet, valamint a szőlőültetvényeknek és erdőknek helyet adó külterület.

A fejlesztési célok többsége a település egész területét érinti. Ilyenek leginkább az általános célok, amelyek mindenhol érvényesítendőek, illetve a területhez ténylegesen nem köthető fejlesztések. A célok egy része viszont az egyes településrészeken fejtik ki leginkább hatásukat.

Az alábbi mátrixban összesítve mutatjuk be a településfejlesztési koncepció célrendszerét és a településre, településrészekre vonatkozó fejlesztések közötti kapcsolatokat.

Fejlesztési célok	Településrészek		
	Központi belterület	Vadkerti-tó melletti üdülőterület	Külterület
A szőlő- és borkultúra szerepének erősítése			
A szőlőtermesztés presztizsének előmozdítása, a szőlőtermő területek megőrzése			X
A szőlőfeldolgozás és borkészítés technológiai hátterének fejlesztés			X
A feltörekvő családi borászatok részéről további, a borkultúrát igényes környezetbe emelő, minőségi szolgáltatást nyújtó borházak létesítése	X		
Borászati kiállítás illetve múzeum létrehozása	X		
A soltvadkerti borokat népszerűsítő professzionális marketingtevékenység folytatása	X	X	
A turizmus és rekreációs lehetőségek fejlesztése			
A meglévő termálkút mellett termálfürdő kialakítása		X	
A termálfürdőhöz kapcsolódva magánfejlesztői beruházásban többszintes apartmanházak építése		X	
A Vadkerti-tó Kemping infrastrukturális korszerűsítése		X	
A kemping melletti szabad területen további szállásépület építése		X	
Rendezvényház építése (alternatív helyszínek)	X	X	
A záportározó körül szabadidős és sportterület kialakítása	X		
A híres cukrászda és az igényes borházak mellé a helyi gasztronómiai kínálat felzárkóztatása	X		
Gyerekek lovagoltatását, lovas oktatását lehetővé tevő tanya/farm létrehozása			X
Soltvadkert értékeit, nevezetességeit, szabadidő eltöltési lehetőségeit bemutató turisztikai kiadvány készítése	X	X	X
A helyi nevezetességek és turisztika célpontok elérhetőségét egységes megjelenésű eligazító táblák kihelyezésével segíteni.	X	X	
A kereskedelmi szálláshelyek számának növelése	X	X	
A több lábon álló, helyi beágyazottságú gazdaság előmozdítása			
Rendszeres együttműködés kialakítása az önkormányzat és a településen jelen lévő meghatározó vállalkozások között	X	X	X
A helyi gazdasági élet szereplői közötti informális kapcsolatok erősítése kötetlen gazdasági programok, szakmai fórumok, gazdaestek szervezésével	X	X	X
A családi gazdaságok fejlődésének előmozdítása érdekében a helyi piac és a helyi termékek népszerűsítése a lakosság körében	X	X	X
Aktív településmarketing tevékenység folytatása: Soltvadkert névvel fémjelzett termékek szélesebb körben történő megismertetése	X	X	X

A települési komfort és életminőség javítása			
Az alapellátást nyújtó önkormányzati intézmények infrastruktúrájának és szolgáltatásainak folyamatos, a kor követelményeit szem előtt tartó fejlesztése	X		
A települést elkerülő út megépülését követően egybefüggő, összehangolt közterületi és zöldfelületi rendszer kialakítása a városközpontban	X		
Rendezvénytér kialakítása az iskola mellett	X		
A záportározó körül parkosított környezettel rendelkező szabadidőközpont és pihenőpark kialakítása, ezáltal jelentős kiterjedésű zöldterülettel gazdagítva a várost	X		
A záportározó mellett új sportcsarnok építése	X		
Egységes utcafásítással a településkép rendezettségének növelése	X	X	
A lakosság szűkebb-tágabb környezete iránt érzett felelősségérzetét erősítő programok, akciók szervezése	X		
A külterületi dűlőutak rendszeres karbantartása			X
A közösségi élet fejlesztése, a helyi kötődés erősítése			
Az eddig minden második évben megrendezett szüreti fesztivál évenkénti megrendezése	X		
A korábbi borfesztivált Soltvadkerti Bor- és Gasztronap néven egy sokrétűbb, gazdagabb programkínálatú, városközponti helyszínen megtartott rendezvényre fejlesztése	X		
A család minden tagját – gyerekeket, szülőket nagyszülőket – összehozó családi programok (családi sportnap, családi majális) szervezése	X	X	
Hagyományörző Estek keretében feleleveníteni a helyi hagyományokat, az ősi mesterségeket	X		
A gyerekek helyi kötődését erősítő, a település hagyományait, a táj értékeit megismertető programok, foglalkozások és szakkörök beemelése az óvodai és iskolai nevelésbe	X	X	X
Önszerveződő kisközösségek (pl. klubok, szakkörök, olvasókör stb.) létrehozásának ösztönzése	X		
A helyi civil szervezetek munkájának támogatása	X		
Együtt-gondolkodás és együtt-működés a szomszédos településekkel			
A térség településeivel közös turisztikai programcsomag összeállítása	X	X	X
Közös pályázatok (pl. infrastrukturális fejlesztések, oktatási-nevelési programok)	X	X	X
A térség fejlődését érintő kérdésekben egységes álláspont kialakítása			
Az adottságoknak és az intézményi ellátottságnak megfelelő feladatmegosztás, specializálódás az oktatás, szakképzés, egészségügyi és szociális ellátás egyes területein	X		
Kistérségi sportnap szervezése (évente más-más városban)	X	X	

3. KIINDULÓ ADATOK A TOVÁBBI TERVEZÉSI FELADATHOZ

3.1. A stratégiához és a településrendezési eszközök készítéséhez szükséges társadalmi, gazdasági és környezeti adatok meghatározása

A településfejlesztési koncepció előkészítéséhez a 314/2012. (XI.8.). Korm. rendelet által előírt tartalmi követelmények szerint megalapozó vizsgálat készült. A megalapozó vizsgálat tartalmazza azokat a társadalmi, gazdasági és környezeti adatokat, amelyek a településfejlesztési koncepció, valamint a településrendezési eszközök elkészítéséhez szükségesek.

3.2. Javaslat a műszaki infrastruktúra fő elemeinek térbeli rendjére és a területfelhasználásra irányuló településszerkezeti változtatásokra

A városban keresztezi egymást a Kecskemét-Baja és a Solt-Tompa főútvonal, mely jelentős forgalmi terhelést okoz a településnek. A belterületet tehermentesítő elkerülő út tervezése folyamatban van. A teljes gyűrű helyett a belterületet keletről elkerülő út megvalósítása élvez prioritást. A korábbi nyomvonaltervekhez képest kisebb korrekciók szükségesek.

Hálózati elemek módosítására vonatkozó javaslatok:

- Az 53. és 54. számú főutak települést elkerülő nyomvonalának a készülő engedélyezési terveknek megfelelő pontosítása.

Az elmúlt időszakban több tekintetben módosultak az önkormányzat településfejlesztési elképzelései és jelentősebb műveléságbeli eltolódások történtek a külterületen. Mindezek a tervezett területfelhasználás felülvizsgálatát, szükség esetén pontosítását indokolják.

A területhasználat módosítására vonatkozó javaslatok:

- A lakóterület bővítésére a közeljövőben várhatóan nem lesz szükség, ezért belterület északi részén, a Kiss Ernő utca térségében illetve a belterület keleti részén, a Lukács kápolna mögött tervezett új lakóterületi kijelölések megszüntethetők, a terület mezőgazdasági területbe történő visszasorolása szükséges.
- A Vadkerti-tó melletti üdülőterületnek a bekötő út nyugati oldalán tervezett nagyléptékű fejlesztése egyelőre nem indokolt, ezért javasolt az ottani beépítésre szánt terület általános mezőgazdasági területbe történő átsorolása.
- A Vadkerti-tóhoz vezető út mentén a gazdasági építmények megjelenése nem kívánatos, ezért javasolt a falusias lakóterületi besorolást a gazdasági építményeket korlátozó kertvárosias lakóterületre változtatni.
- A központi belterület szélén található nagytelkes lakóterületi tömbök kisvárosias lakóterületből falusias lakóterületbe javasolt átsorolni.
- A kereskedelmi szolgáltató és ipari területek korlátozott bővítése a helyhez kötöttnek tekinthető gazdasági célú új beépítések helyszíneivel.
- A mezőgazdasági területen megvalósult számottevő erdősítések természetközeli területbe sorolása.

A területhasználat „technikai” jellegű felülvizsgálatára vonatkozó javaslatok:

- Azokat a településközpont vegyes területeket, amelyek csak egy közintézmény működését szolgáló beépítést tartalmaznak javasolt intézményterületbe helyezni.
- A zöldterületi jellegű intézményeket (temető, kegyeleti park, strand) beépítésre szánt különleges területi kategóriából beépítésre nem szánt különleges területbe javasolt átsorolni.

- A zöldterületi besorolású sportpálya a tényleges használatnak megfelelően sportterületbe helyezése.
- Mocsár, nádas, láp területek mezőgazdasági területből természetközeli területbe helyezése.

3.3. Az örökségi értékek és a védettség bemutatása, javaslatok az örökség védelmére és az örökségi érték alapú, fenntartható fejlesztésére

3.3.1. Az épített környezet védendő értékei

A megalapozó vizsgálat keretében készült Örökségvédelmi hatástanulmány részletesen tartalmazza az épített értékek bemutatását.

3.3.1.1 Az épített környezet országos jelentőségű védendő értékei

Országos építészeti örökség		
Ssz.	Megnevezés	Helyszín
1.	Református templom	Bocskai u.7. hrsz.: 18
2.	Rk. temetőkápolna (Szent Kereszt Kápolna)	Koltói Anna u. 14. hrsz.: 1791/2
3.	Evangélikus templom	Bocskai u. 1. hrsz.: 11

3.3.1.2 Az épített környezet helyi jelentőségű védendő értékei

A helyi védelem célja a településnek és környezetének, valamint az ott található értékes építészeti, táji, valamint az épített környezettel összefüggő természeti elemek jellegzetességének, hagyományos megjelenésének megőrzése.

A helyi építészeti értékek felsorolását és védelmének általános szabályait Soltvadkert településképezet védelméről szóló önkormányzati rendelet tartalmazza.

Helyi egyedi védelemre javasolt építészeti érték		
Ssz.	Megnevezés	Helyszín
1.	Rk. templom	Szenháromság u. 19. hrsz.:64
2.	Rk. templom	Selymes 12. hrsz.: 3442
3.	Baptista templom	Kossuth L. u. 25. hrsz.: 2192/1
4.	Városháza	Kossuth L. u. 6. hrsz.: 8/25
5.	Vasútállomás	Erkel Ferenc u. 27. hrsz.: 011/24
6.	Posta	Szenháromság u. 15. hrsz.: 55/2
7.	Tanyai kollégium/iskola	Bocskai u. 2-4. hrsz.: 1521/5

3.3.2 A természeti környezet védendő értékei

Nemzeti és nemzetközi természetvédelmi oltalom alatt álló vagy védelemre tervezett területek és értékek Soltvadkert közigazgatási területén:

- Az európai közösségi jelentőségű Natura 2000 hálózat elemei:
Soltvadkert közigazgatási határában nem található az európai uniós élőhelyvédelmi vagy madárvédelmi irányelv alapján kijelölt (Natura 2000 hálózathoz tartozó) különleges természetmegőrzési terület.
- Ex lege védett terület:
A természet védelméről szóló 1996. évi LIII. törvény alapján „ex lege” (törvény erejénél fogva) védett természeti területnek minősülnek a lápok, szikes tavak, kunhalmok, földvárak, források és víznyelők. Ebbe a kategóriába tartoznak a Soltvadkert belterületétől nyugatra előforduló vizenyős, lápos területek (a Soltvadkert-Kiskőrös vasúti szakasz két oldalán; a Kiskőrösi út déli oldalát szegélyező gazdasági

területek mögött; a Kiskőrös-Kecel-Soltvadkert körforgalomtól délre; a Keceli határ közelében a Csukás-tói csatorna mentén).

- Országos ökológiai hálózat elemei
Az országos ökológiai hálózat a kiemelt értéket képviselő magterületekből, a magterületeket összekötő természetközeli területekből (ökológiai folyosók), és a magterületeket védő puffterületekből épül fel. Soltvadkert közigazgatási határában mindhárom kategóriára találni példát. Magterületként vannak nyilván tartva – az előbb említett – belterület közeli ex lege lápterületek, a tervezett keleti elkerülő út mentén húzódó vizenyős gyepterület, valamint a határ déli részén található erdőfoltos, buckás területek. Ökológiai folyosót képeznek Bócsa felé a Büdös-tói csatornához kapcsolódó gyepterületek, valamint Kecel irányában a Csukás tói csatornát kísérő területsáv. Az Országos Területrendezési Tervről szóló 2003. évi XXVI. törvény szabályozza az ökológiai hálózat által érintett területek használatát.

3.3.3. Klímavédelem

Az energiatakarékosság és az energiahatékonyság célja a lehető legnagyobb energiamegtakarítás elérése, ami egyszerre szolgál gazdasági és környezetvédelmi célokat egyaránt. A fel nem használt energia ugyanis nemcsak a legolcsóbb, hanem a leginkább környezetbarát energia. Magyarországon a jelentős energiafüggőség miatt az energiahatékonyság növelése egyszerre egyéni és közösségi érdek is.

A közelmúltban elkészült az EU2020 növekedési stratégia, ennek keretében az EU 20 százalékkal kívánja növelni az energiahatékonyságot, a magyar vállalatok mindössze 2,96 %-s. A célok elérése érdekében az ország energiaellátásában az előző fejezetben részletezettek szerint kell növelni a megújuló energiahordozók használatának arányát is. Az EU 2020 stratégia harmadik klímaváltozást, energiahatékonyságot illető célja, hogy az 1990-es célhoz képest legalább 20 százalékkal csökkenjen a szén-dioxid kibocsátás, Magyarország felelekkora vállalást tett, 10 százalékos csökkentéssel.

A Bizottság által elfogadott Energiahatékonysági cselekvési terv (2007-12) szerint a legnagyobb energia megtakarítás a lakóépületek és kereskedelmi épületek (szolgáltatási ágazat) esetében érhető el (27%, illetve 30%); a feldolgozóipar lehetséges megtakarítása 25%; míg a közlekedésben a fogyasztás csökkenését 26%-osra becsülik.

A fentiek érdekében folytatni kell az épületek hőszigetelését és nyílászáró cseréjét, valamint a fűtőkorszerűsítését.

4. A MEGVALÓSÍTÁS ESZKÖZEI

4.1. A koncepció megvalósítását szolgáló eszköz- és intézményrendszer

A koncepció célkitűzéseinek megvalósítását elősegítő és támogató önkormányzati eszközök:

- Településrendezési eszközök elkészíttetése, a koncepcióban szereplő célokhoz szükséges műszaki tartalmak szerepeltetése;
- A szomszédos önkormányzatokkal való szoros együttműködés, közös kitorési pontok keresése;
- Településmarketing célú tevékenység;
- Kapcsolattartás szakmai és üzleti körökkel, vállalkozókkal, fejlesztőkkel;
- Befektetők keresése a gazdasági célok eléréséhez;
- Ingatlangazdálkodás;
- Pályázati források nyomon követése, pályázatok készítése;
- A települési zöldterületek rendben tartása közmunka program segítségével;

- A természeti és épített környezet megőrzését ösztönző akciók kezdeményezése, támogatása (pl. utcafásítás);
- Helyi adókedvezmények az építési kedv növelése, a magántőke helyben tartása, illetve bevonása érdekében.

Soltvadkert település nagyságrendje nem teszi lehetővé a fejlesztési koncepció megvalósításához külön intézmény kialakítását.

4.2. Javaslat a koncepció és a változások nyomon követésére, a felülvizsgálat rendjére

A településfejlesztési koncepcióban foglaltak megvalósulásának folyamatos nyomon követése, felülvizsgálata elsősorban a település érdeke. A monitoring célja az elvégzett feladatok összegzése és a fejlesztési célkitűzések finomhangolása.

A településfejlesztési koncepciót a fejlesztési célok érvényesülése tekintetében évenként érdemes áttekinteni. Meg kell vizsgálni, hogy milyen lépések történtek a koncepció célkitűzésinek elérésére. Ki kell értékelni a már végrehajtott feladatok eredményeit, különös tekintettel a pályázati úton megvalósított fejlesztések esetében. Szükség esetén összhangba kell hozni a célkitűzéseket, illetve azok megvalósítási eszközeit a külső társadalmi-gazdasági környezet változásaival (kormányzati gazdaságfejlesztési prioritások, oktatási, egészségügyi rendszer átszervezései, befektetői igények stb.). Figyelembe kell venni a felmerült lakossági igényeket, valamint a jogszabályi környezet változásából eredő önkormányzati kötelezettségeket. A településfejlesztési feladatokról folyamatosan tájékoztatni kell a város polgárait.

A településfejlesztési koncepció időtávlatá alatt a koncepció szükség esetén kiegészíthető, módosítható, igazodva az adódó pályázati lehetőséghez, megváltozott fejlesztési elképzelésekhez. A változtatásokat ilyen esetben meg kell indokolni és a koncepciót a Képviselőtestületnek újra jóvá kell hagyni.

A teljes koncepció felülvizsgálata, aktualizálása a településszerkezeti eszközökkel együtt 10 évente javasolt, ekkor a fejlesztési irányokat felül kell vizsgálni, szükség esetén új fejlesztési célokat kell megfogalmazni. Az aktualizálást az időközben elkészült felmérések, legfrissebb statisztikai adatok, egyéb új információk ismerete, illetve a koncepció megvalósulási folyamataiból levonható következtetések alapján szükséges elvégezni.